

MAGYAR LAPOK

XIII. évfolyam, 110 (3556) szám

KERESZTÉNY POLITIKAI NAPILAP

Nagyvárad, Telefon: 12-27.

„Nincs magyar biztonság, nincs magyar történelmi jövő addig, amíg a Kárpátok lejtőjén Sztalin bolsevista birodalma áll“

„Ma minden irányban le kell vonnunk a konzekvenciáját annak, hogy háborúban állunk“ — Vitéz Jaross Andor belügyminiszter beszéde vitéz Rajnay főispán beiktatásán

Nagyvárad, május 16. Vitéz Rajnay Károly főispáni beiktatására kedden délelőtt fél 10 órakor Nagyváradra érkezett vitéz Jaross Andor belügyminiszter felesége és titkára, dr. Somsich Béla kíséretében.

A belügyminiszter fogadásán megjelentek vitéz Rajnay Károly főispán és felesége, dr. vitéz Nadányi János alispán és felesége, dr. Gyapay László helyettespolgármester, a csendőrtanászok a parancsnoka a csendőrség egyik magasrangú tisztjének társaságában, Gritzman István rendőrtanácsos és Sarkadi Ferenc rendőrfelügyelő, dr. Illés József főispáni titkár és természetesen Laky Kálmán állomásfőnök.

A fényesre lakkozott hűs autóbusz, amelyen a belügyminiszter és kísérete érkezett — pontosan fél 10-kor futott be az állomásra. A mosolygva és fiatalos ruganyossággal kieszálló vitéz Jaross Andor belügyminisztert vitéz Rajnay Károly főispán üdvözölte a következő szavakkal:

— Miniszter ur, engedj meg, hogy Nagyvárad és Bihar megye területére érkezéskor szívből köszöntelek s amikor főispáni beiktatásomon részt vesz, hálás köszönettel adozzam azért, hogy jelenléttel kitüntettél. Fogadom — mondotta végül a főispán — hogy a munkámba helyezett bizalmadnak százszázalékban eleget teszek!

Vitéz Rajnay Károly üdvözölő szavaira a belügyminiszter így válaszolt:

— Köszönöm a szíves szavakat. Bajtársi szívvel jöttem hozzátok s bizom abban, hogy Ti is ilyen bajtársi szeretettel fogadtok engem.

Ezután dr. Illés József főispáni titkár fehér és rózsaszín ezekfűkből álló csokrot nyújtott át, majd a belügyminiszter és kísérete, valamint a fogadására megjelentek gépkocsikba szállottak és a vármegyeháza épületébe hajtottak, ahol délelőtt 11 órakor kezdetét vette a főispáni beiktatás.

Ünnepség a megyeházán

11 órakor vitéz Jaross Andor belügyminiszter, Nadányi János alispán és a vezető vármegyei tisztviselők kíséretében megjelent az ülésteremben. A belügyminiszter az első széksorban, az alispán és a tisztikar az elnöki emelvényen foglalt helyet. Az alispán megnyitó szavaiban üdvözölte vitéz Jaross Andor belügyminisztert, ugysis mint magas közönségi méltóság viselőjét, de ugysis mint a felvidéki magyarság volt vezetőjét. Üdvözölte továbbá a megyebizottsági tagokat és a megjelent vendégeket, kiemelve kö-

zülük, nagy szövetségesünknek, a román birodalomnak katonai és polgári képviselőit és a román konzult, mint olyan állam nagyváradai képviselőjét, amelynek

Dr Cziffra Kálmán érdemeit méltatja a közgyűlés

Ezután Oswald János főjegyző — vitéz Rajnay Károly főispán felmentéséről, majd Cziffra Kálmán levelét, amelyben búcsút vesz a vármegyei törvényhatóságtól, a megye közönségétől és a vármegye tisztikarától. Majd Oswald János előterjesztette a közgyűlés javaslát, amely szerint Cziffra Kálmán volt főispán munkásságáért jegyzőkönyvileg fejezi ki elismerését a törvényhatóság. E határozati javaslatot Pappszász Lajos szölte hozzá, aki méltatta a távozó főispánt, aki szerénységével és kötelességtudásával példaképül állt a tisztviselők előtt.

A közgyűlés második pontjaként Oswald János főjegyző felolvasta a belügyminiszteri leiratot, amely szerint a Kormányzó Ur a belügyminiszter javaslatára vitéz Rajnay Károly nyugalmazott vezérőrnagyot nevezte ki Bihar vármegye

fiaival a magyar honvédek fegyverbarátságban küzdenek az európai... és haazánkat fenyegető orosz hatalom ellen.

és Nagyvárad törvényhatóságainak főispánjává. A közgyűlés közönsége általános éljenzéssel fogadta a bejelentést, majd Nadányi János határozati javaslatot terjesztett elő, hogy a törvényhatósági bizottság a kinevezett főispántól az esküt vegye ki és küldöttségileg hívja be a közgyűlésbe. A határozati javaslat közfelkiáltással való elfogadása után kijelölték a küldöttséget, amelynek tagjai vitéz Báthory Szűcs tábornok, Brösztel Lajos kanonok, Vaday Béla református esperes és Balogh Ferenc lettek.

A küldöttség eltávozott és néhány perc múlva megjelent vitéz Rajnay Károly főispánnal, akit kitörő, lelkes éljenzés fogadott.

A terembe érkező főispánt vitéz Nadányi János alispán üdvözölte s a következőket mondotta:

Vitéz Nadányi János köszönti az új főispánt

Főispán Ur! A bihari főispáni tisztség betöltése a kormányoknak mindig különös gondot jelentett, mert Bihar vármegye székhelyével, Nagyvárad törvényhatóságával együtt mindig jelentős súlyt jelentett országos viszonylatban úgy gazdasági, mint politikai téren, valamint az országos közvélemény kialakításában is.

Természetes tehát, hogy mintegy tradícióvá vált az, hogy kiválóbbnál kiválóbb férfiak ültek a bihari főispáni székre.

A gondos kiválasztást és a tradíció érvényesülését látjuk Méltóságod személyének a megválasztásánál is. Azonban a közelmúltnál régibb, erősebb tradíció érvényesülését is. A visszanyulást a régiek korbá, a nemzeti öncélúság hőskorába, abba a korbá, amidőn minden magyar előtt világos volt, hogy a magyar harcok szellemmel és lélekkel együtt áll vagy bukik az egész nemzet is.

A visszanyulást látjuk az árpád-házi királyok korába, a várispánok gyakorlatát az őket, mint főispánunkat manapság is megillető polgári közbizalmat, de ezeken kívül és ezeken felül a legfőbb

feladatuk volt, hogy a kormányzatokra bízott vármegye harckészségét fenntartsák. Ezért elsősorban nem politikusok, hanem katonák, hadvezérek voltak.

A helyzet ma is ehhez a 600 évvel

Vitéz Rajnay Károly főispán beszéde

— Miniszter ur! Első szavam az, hogy emlékezzünk dicső hőseinkre, akik ott nyugszanak a jeltelen sírban.

A főispánnak ezeket a szavait egyperces néma felállás követte.

— Kivánjuk — folytatta azután a főispán — hogy a Mindenható adjon erőt Főméltóságú Kormányzó Urunknak, vezesse diadalra hadseregünket a végső győzelemig.

A Kormányzó nevének említésekor a jelenlevők felállva, lelkesen éljeneztek, majd a főispán így folytatta:

— Engedjék meg nekem, hogy áterjek a régi tradíciótól és ne a főispáni székre ülve, hanem állva mondjam el beszédemet. Nincs sok mondanivalóm; kormányelnökünk leszögezte az irányt, én csak ismételek és csak azért szó-

ezelőtt letűnt korhoz hasonló, most is lét és nemlét küszöbén állunk s megmaradásunk, győzelmünk jórészt attól függ, hogy a fontos őrhelyeken, így a megye első felelős vezetőjének, a helyén olyan férfi álljon, aki ettől a tudattól át van hatva és aki a meggyőződését a megye minden egyes polgára szívébe át tudja ültetni s aki maradéktalanul keresztül tudja azt vinni, hogy az arconlonon elszántan küzdő magyar honved a hátamögött érezze vármegyéje egész lakosságának anyagi és erkölcsi erejét és ennek ki-sugárzását itthon maradt családjára.

A magyar királyi kormányval együtt mi bihariak eme vezetői képességeknek az elhivatott hordozóját látjuk Főispán urban, erre biztosíték nekünk 4 éves vitéz helytállása a múlt világ háborúban, mint frontkatoná és azonkívül a nemzeti szempontból felbecsülhetetlen és maradandó értékű nagyváradai közigazgatása.

Köszöntöm a vármegye közönsége nevében mint a régi várispánok soha meg nem alkuvó lelkű, tántoríthatatlan magyar nemzeti és keresztény gondolkodású utódját és felkérem hogy a főispáni esküt letenni és főispáni székét elfoglalni méltóztassék.

Beszéde befejeztével az alispán felkérte vitéz Rajnay Károly főispánt az eskü letételére. Az eskümentát dr. Oswald János főjegyző olvasta fel.

Az eskü letétele után vitéz Rajnay Károly főispán vitéz Jaross Andor belügyminiszter felé fordulva a következőket mondotta:

lok, hogy megnyugtassam az aggodalmaskodókat és hitetlenkedőket. En a múltban már bemutatkoztam a vármegye közönsége előtt, tudják, hogy nem vagyok pártok embere, én Bihar vármegye főispánja vagyok.

A főispán most a német birodalom, jelenlevő képviselői fele fordulva, anyanyelvükön üdvözölte őket, meleg szavakkal köszönve meg megjelenésüket, majd Románia képviselőit üdvözölte. Külön emlékezett meg Hitler német birodalmi vezéről és kancellárjáról, akinek neve említésekor a jelenlevők helyükről felállva, hosszasán éljeneztek.

— Veszendőben az adott szó szentsége — folytatta azután a főispán emelt hangon — és erről fájó szívvel győződtem meg. Nem hiszek véletlenekben. Ez a

változás az isteni Gondviselés utmutatása volt. Mikor néhány nappal ezelőtt két honvédezzred táviratban üdvözölt főispáni kinevezése alkalmából, éreztem, hogy ez ad erőt nekem a kitartásra, s boldogsággal töltött el az a tudat, hogy nekik is erős és megrendíthetetlen hitük a végső győzelemben. A háborút nemcsak a német hadaseregnek, hanem nekünk is diadalmasan kell befejeznünk. Esküt tettem törvények betartására s én azokat betartatom másokkal is. Nem egyéni érdekek támogatója vagyok, hanem az egyetemes magyar szent célt szolgálom. Itt mondok köszönetet azoknak, akik Bihar megyében felülemelkedtek a pártellentéteken, félretettek egyéni, önző célokat, s megegyezést ta-

láltak egymás között. Példát vehetnek rólunk mások is, mert mi nem vetettünk el rossz magot.

— Gazdag és társadalmi ügyeink rendezése a legfontosabb — folytatta a főispán. — Elestésben élnek testvéreim s én a hönök alá nyultam kisembereknek és minden erőmmel segítettem azokon, akik nem voltak még napos oldalon. Hogy a multban mennyire szívelték ezt meg utódom, nem tudom, bár megfogadták nekem. Nagy nélkülözést láttam és ezirányban javaslatot teszek a miniszter urnak: legyen segítségemre az elesettek felemelésében. Mi nem osztortunk semmit, de annak adunk, akit az megillet. Azt láttam még Nagyváradon, hogy itten dorbézolás folyik. Jusson

eszkübe azoknak, akik pezsgőt bontanak Gyóni Géza verse: „Csak egy éjszakára küldjétek ki őket”. En ezt az állapotot nem fogom tűrni. És nekem módomban van megértetni ezekkel, hogy az idő nem alkalmas mulatozásra és amíg a helyemen vagyok, ezt minden erőmmel meggátolom. Végső szavam az: furcsa jelenségeket láttam és megdöbbenve hallom, mennyire belekeveredtek egyes magyar emberek a zsidókkal való barátkozásba. Alláspontomat be fogom tartani, Isten engem úgy segítjen.

A főispán beszédét hatalmas eljenzés és taps kísérte. Ezután Oswald János főjegyző bejelentette, hogy vitéz Jaross Andor belügyminiszter óhaját szólni

A miniszter beszédét hosszantartó lelkes tappsal fogadták, s beszéde végeztével igen meleg, lelkes ünneplésben részesítették vitéz Jaross Andor belügyminisztert.

A belügyminiszter szavainak elhangzása után óriási lelkesedés tört ki, percekig allva éljenzték és hosszantartó tapsokkal ünnepelték.

Ezután dr. Oswald János Biharvármegyei tisztikára névben üdvözölte a főispánt, meleg szavakkal fejezve ki, hogy a vármegye tisztikára készen áll arra a munkára, amely a főispán elgondolását valóra váltja. Végül Isten áldását kérte inunkájára.

Miskolczi István országgyűlési képviselő, törvényhatósági bizottsági tag emelkedett ezután szólásra, megemlítve, hogy a politikai munkát jelenleg a törvényhatósági bizottságok végzik, míg a parlament hallgat. Kifejezte elismerését a főispán iránt, akinek munkája elé nagy bizalommal tekint a vármegye közönsége.

Ezután dr. Oswald vármegyei főjegyző felolvasta a törvényhatósági bizottsági tagok előtt a Kormányzó Ur leiratát, melyben Sztójay Döme miniszterelnök és vitéz Jaross Andor belügyminiszter kinevezését a vármegye tudomására hozza. A bejelentést a közgyűlés tudomásul vette. Ezután dr. Miskolczi József törvényhatósági bizottsági tag tolmácsolta üdvözlését.

Vitéz Rajnay Károly főispán bejelentette a közgyűlésnek, hogy távoratban üdvözli Sztójay Döme miniszterelnököt, míg a jelenlevő belügyminisztert előszóval, szíve teljes melegével üdvözli.

Az ünnepélyes közgyűlést ezután a főispán berekesztette, felkérve a városi törvényhatósági bizottsági tagokat, hogy vonuljanak át a városháza dísztermébe. A gyűlés a Himnusz hangjaival ért véget.

Ünnepség a városházán

A vármegyházán történt beiktatás után a városháza dísztermében félegykor szintén megkezdődött a beiktatási ünnepség. A Nemzeti Hírszkegy elmondása után dr. Gyapay László helyettes-polgármester emelkedett szólásra. Közölte, hogy a mai napra egybehívott rendkívüli díszközgyűlést, amelynek tárgya vitéz Rajnay Károly főispán beiktatása — megjelenésével vitéz Jaross Andor belügyminiszter is megjelent. A belügyminiszter úr megjelenése — mondotta dr. Gyapay László — egyúttal kihangosulását jelenti annak az öregsékváltásnak s a magyar nemzet megújulásának és jövő boldogulásának szempontjából rendkívül nagy jelentőséggel bíró határozott keresztény jobboldali irány elindulásának, amelyet a belügyminiszter úr Érsekkujváron mondott beszédében egyetlen mondatlall úgy fejezett ki, hogy a főispáni beiktatás a mai időkben nem lehet ünnep. — nem az ünneplések idejét éljük. — hanem csak egy pillanatra való megállás, az örök felváltása. Megállunk — mondotta végül a helyettes-polgármester — és tisztelgésre emeljük a mocsoktalanul tiszta magyar fegyvert és újból elindulunk azon az úton, amelyet a magyar kötelességteljesítés szab ki számunkra.

Dr. Gyapay László helyettes-polgármester ezután vitéz Jaross Andor belügyminiszterhez intézte szavait és a következőket mondotta:

Mély tisztelettel, magyar szíven egész melegével köszöntöm a város közönsége nevében is vitéz Jaross Andor miniszter urat s amikor hálás köszönetet mondok azért, hogy Nagyvárad város törvényhatóságát megjelenésével megtisztelti s ezáltal ennek a városnak életében a már oly régóta várt

Vitéz Jaross Andor belügyminiszter beszéde

Nagy taps és figyelem közepette emelkedett szólásra vitéz Jaross Andor belügyminiszter. Mindenekelőtt köszönetet mondott az alispán üdvözlő szavaiért, majd közönlöttte a vármegye törvényhatósági bizottságát, a vármegye új főispánját, majd így folytatta:

— A főispán úr székfoglaló beszéde olyan volt, mint az ő egyénisége. Amikor felkértem arra, hogy vállalja a főispáni tisztséget s ő habozott, vajjon helyese-e, hogy mint katonasember áll egy vármegyei és egy város élére, megnyugtattam, hogy nekünk ma arra van szükségünk, hogy katonák szellemiségű férfiak vezessék mindenütt a törvényhatóságokat, mert a mai idők egyetlen komoly karaktere a háború. A főispán úr székfoglaló beszédében elmondott alapelvek és gondolatok teljes mértékben egyeznek a kormány célkitűzéseivel és programjával. Örömmel vezetem majd, ha — mint mondottam — javaslatokat fog tenni a magyar társadalmi élet megújulására érdekében. Most röviden megtagadom az alkalmat arra, hogy néhány alapvető kérdésben adjak rövid tájékoztatást a törvényhatósági bizottságnak.

— Emeltem, hogy a mai időkben az abszolút meghatározója a háború. Háborút kell viselnünk s tévedtek azok, akik azt képzelték, hogy a világháború olyasvalami, amely távol lesz tartható a magyar határoktól és általában véve a magyar élettől. Azt képzelték egyesek — a hírlapokban is cikkeik sorozatával próbálták újból és újból elaltatni a magyar közvéleményt — hogy nekünk valami szigetszerepünk lehet e nagy világégésben s módunk lesz valamilyen struccpolitikával távol tartani a háború veszélyeitől. Nem hallgattok el a magyar politikai életben azoknak a lelkiismeretes bátor magyar embereknek a hangját, akik tisztában voltak azzal, hogy nem vagyunk sziget, nem is tudunk sziget lenni és azzá válni, mert Európának olyan földrajzi pontján választott nekünk hazát Árpád vezér — s ezer éven át e hazát fenntartottuk, — amely terület nem engedi meg egy sziget szerepében való állatás lehetőségét. S ha a következmények beigazolták e feltevések tarthatatlanságát, akkor le kell vonni a következményeit minden irányban annak, hogy háboruban állunk.

— A kormányzatnak, elsősorban a belügyi kormányzatnak feladata lett valamennyi belső ellenségnek a teljes hatálytalansítása és ha kellett, az extirpálása. (Nagy taps.) Nem lehet a bátor honvédségtől a külső arevonalon harcias magatartást elvárni akkor, ha idehaza tépelődő és lélek nélküli a társadalom egyrésze. Nagyon jól emlékezem rá, amikor visszatértem a Don partjáról, magam is találkoztam jónéhány em-

berrel, aki azt mondotta: Ugyan mi szükség volt neked arra, hogy kimenj a keleti arevonatra, hiszen országgyűlési képviselő vagy s így kitérhetél volna e kötelezettség elől. Nem egy harc-téri bajtársamtól hallottam, hogy azzal fogadták őket idehaza: Milyen ügytelenség, ha valakinek ki kell menni a frontra, hiszen annyi lehetőség kínálkozott, hogy valaki — sportnyelvén szólva — kidriblizze a katonai kötelezet-

Megvan a háborúnak a maga magyar értelme

— Sokszor mondtam már, az ellenzéki harc idején is, hogy a mi feladatainkat egyedül mi tudjuk megoldani. Értelmét kell látnunk és találnunk e háborúnak. Még ma is találkozunk olyan lelkiismeretes magyar emberekkel, akik azt mondják, — lehet, hogy az aggodás szava szól belőlük — hogy e háború értelme távol áll Magyarországtól és a magyar politikai gondolatától. E tekintetben is teljesen tisztán kell látnunk. Igenis Európát ma egy óriási, nagy veszély fenyegeti, amely a kis trianoni országot egyszer már előntötte és csaknem végveszélynek tette ki. Európa közepét és minden zugát veszélyezteti a keleti bolsevizmus. E veszéllyel szemben nem engedhetjük meg magunknak a luxust, hogy egyedül a Német Birodalom falanxaira bizzuk a magunk biztonságát is. S ugyanakkor, amikor a keleti pánszláv gondolatlall társult bolsevieta hatalmpolitika akarja kezérekíteni Európát, a másik oldalon a vele szövetkezett kapitalista plutokrata angolszász hatalmak is a maguk világuralmát akarják prolongálni ebből a világégésből...

— Nincs magyar biztonság, nincs történelmi magyar jövő addig, amíg a Kárpátok keleti lejtőjén Sztalin bolsevista birodalma áll. S azt is mondom, hogy nincs európai jellegű biztonság, amíg az angolszász politika mesterkedése oda irányul, hogy az európai nemzetek megosztásán keresztül uralkod-

ásznak azt a fokát, amely a harotérre szőlít. Ez a közgondolkodás Magyarországon megszűnt, amennyiben ilyen gondolkodásnak valahol még valamilyen csiráját találok, kiirtom! (Nagy taps.) Ma a harotéren a hazát védeni, kiállni és esetleg az életet is áldozni, szent kötelesség.

Utalt ezután a miniszter Bihar megye szerepére a történelmi harcok során. Majd így folytatta:

jék az európai népek felett. Ennek a háborúnak tehát megvan a maga magyar értelme. Ez a háború ha nem 1939-ben robbant volna ki, ha később is, mindenesetre jött volna, mert jönnie kellett; a hatalmas szociális jellegű elmentétek, amelyek akkumulálódtak, ki kellett, hogy süljenek, mint a villamos-sággal terhelt felhő, az egymással szemben álló energiáknak ki kellett robbanniok.

— A belső ellenséggel — amennyi- valahol még felüti fejét — le fogunk számolni. Azzal a belső ellenséggel szemben, amelyről a főispán úr is megemlékezett beszédében, rendszabályaink folyamatban vannak. En tovább megyek és arra figyelmeztetek minden magyar embert és családot, hogy ma a belső ellenség hadállásainak támogatását jelenti minden semleges álláspont, minden lagymatag nézet s minden néven nevezendő kétségeskedés, gyenu s aggodalom. (Nagy taps.) Aki ma úgy érzi és úgy látja jónak, hogy neki kötelessége megvédeni esetleg rosszabb sorsba került ugynevezett embertársait, annak azt mondom, válasszon az önmái és örökre kettő között: vagy 13 és tizmillió magyar érdekében hajlandó politikát csinálni és ezek sorsával vállal közösséget, vagy azzal a néhány száz-ezer emberrel, aki nem tartozott sohasem a magyar közösségbe. (Megüvölő nagy taps.)

Bihar megye és Nagyvárad jobboldali pártjainak példája

— Örömmel értesültek a főispán úr bejelentéséből, hogy Bihar vármegyében és Nagyváradon a politikai pártok bizonyos mértékig megtalálták egymás kezét s belátták, hogy vállalva kell az egyetemes magyar célokért dolgozni. Remélem, hogy itt először megmutatott példa másfelé is vonzerőt fog gyakorolni s így módunk lesz leltő rövid időn belül valóráváltani a korománynak azt a törekvését, hogy a politikai pártok szektorokra bontott törekvései helyére az egyetemes

nemzetiszervezeti gondolat fog lépni és diadalra jutni. (Hosszantartó lelkes taps.)

Majd a közigazgatás megfelelő reformjáról szólott a belügyminiszter s beszédét a következő szavakkal fejezte be:

— Kérem a Mindenhatóat, adjon az új főispán urnak, az alispán urnak, a bizottság tagjai és a vármegye tisztikarának erőt, hogy ezt a munkát olyan szellemben tudja elvégezni a jobb jövő érdekében, ahogyan a főispán ut beszédében körvonalazta.

várt új, keresztényibb, magyarabb és szociálisabb életeindítást jelentő mai közgyűlésén megjelenni szíves volt.

jelentem a belügyminiszter úrnak, hogy ennek a városnak vezetősége és törvényhatósága megértette az idők szavát s úgy a magyar királyi kormányt, mint a belügyminiszter ural teljes erejével s boldog örömmel kívánja támogatni s százszázalékban és maradéktalanul teljesíti a magyar nemzet jövőjét szolgáló kötelességét.

Majd a megjelent vendégeket üdvöztette a helyettespolgármester, névszerint Ricsóy-Uhlarik Béla kormánybiztos, Paletta Géza m. kir. ezredes. Az ő személyével kapcsolatban megleghangon emlekezett meg a helyettespolgármester a harctéren küzdő magyar honvédről, aki ott küzd ismét a Kárpátok tövében határjárt és az európai közösség gondolatáért, harcol a keresztény Európáért, mert ez a történelmi hivatása.

A továbbiakban így folytatta dr. Gyapay László: Elettünk és fennmaradásunk

kérdése az, hogy ezt a háborút a tengelyhatalmak nyerjék meg. Nincs más választásunk: győzni vagy meghalni. Vállaltuk ezt a harcot. Alljuk is bármilyen áldozatokat is kíván. Büszke szívvel köszöntünk minden magyar honvédnek, aki most odakint a fronton, vérben és vashan állja a vártát méltóan ezeréves multunkhoz. Büszkeséggel tekint velünk együtt az egész magyar nemzet a Kárpátokon túl harcoló honvédeink és az ott küzdő német bajtársak felé.

A magyar és német kipróbált fegyverbarátság szellemében megemlékezett még a polgármester a magyar és német közös harcról és arról a jótéteményről, amelyet a Német Birodalom tanúsított a magyarság iránt, amikor lehetővé tette számára elszakított területei egy részének visszatérését. E gondolatokkal üdvözölte a nagy Német Birodalom képviselőit, közöttük Lurz Eduárd konzult, Simon Max SS. Gruppenführert, majd dr. Marina Mihály román konzult köszöntötte, továbbá a megjelent egyházi

katonai és polgári előkelőségeket, hatóságok, hivatalok, politikai pártok képviselőit, a megjelent vendégeket, a törvényhatósági bizottság tagjait.

Az elhangzott szavak után dr. Gyapay László helyettespolgármester megnyitotta a közgyűlést.

Azután felolvasta a belügyminiszteri leiratot, Hlatky Endre dr. főispán saját kérelmére történt felmentéséről és buzgó szolgálatainak elismeréséről. Hlatky Endre dr. érdemeit Thury Kálmán dr. ny. kir. ítélőtáblai elnök méltatta. A volt főispán érdemeit a város közgyűlésének határozata alapján jegyzőkönyvben örökítik meg. A polgármester-helyettes ezután ismertette a belügyminiszteri leiratot az új főispán kinevezéséről. Vitéz Rajnay Károlyt erre küldött-ség hívta meg a közgyűlésre.

Az új főispán elfoglalta helyét a közgyűlési teremben a közgyűlés tagjainak lelkes éljenése közben, majd Gyapay László dr. h. polgármester köszöntötte

határozásokkal kívánjuk Főispán urat nehéz és felelősségteljes munkájában támogatni. Kérjük a Mindenhatót, adjon erőt és kitartást Főispán úrnak nagy és felelősségteljes munkájához.

A beszéd elhangzása után dr. Gyapay László helyettespolgármester felkérte vitéz Rajnay Károlyt, hogy tegyen hivatalos esküt. Az esküszöveget a városi főjegyző olvasta fel.

Ezután vitéz Rajnay Károly főispán tartotta meg székfoglaló beszédét, majd vitéz Jaross Andor belügyminiszter szólt. A belügyminiszter és főispán beszédét, valamint az ünnepség többi részletét lapzártá miatt holnap fogjuk ismertetni.

**A belügyminisztérium felhívása zsidó értékek átvé-
vőihez, vagy rejtetezőihez!**

A Magyar Távirati Iroda jelenti: A zsidóvagyon bejelentésével kapcsolatban alapos gyanu merült fel, hogy a keresztény közönségből sokan, részben anyagi előny, részben pedig helytelenül értelmezett felebaráti szempontból zsidó értékeket vettek át, illetve rejtettek el. Ez a cselekedet egyfelől a kiadott rendelkezések megszegését, másfelől a magyar állam súlyos megkárosítását jelenti, ami szigorú büntetéssel jár. Hogy a közönség ezt a fontos kérdést helyesen mérlegelhesse és az eddig esetleg elkövetett hibáját jótételesen, a belügyi kormányzat felhív mindenkit, hogy az így birtokába jutott értékeket a jelen rendelkezés keltétől számított egy hét alatt, az illetékes hatóságnak jelentse be. Ezt a bejelentést az illetékesek semmiféle eljárás vagy megtorlás alapjául nem használhatják, míg a rendelkezést áthágók a meghatározott idő után fokozott erővel és szigorral büntetnek.

**Dr. Gyapay László:
A mi hitvallásunk a munka és becsület**

Főispán Ur! Törvényhatósági Bizottságunk lelkes örömmel vette tudomásul, hogy a Kormányzó Ur Öfömlétsége Főispán Urat Nagyvár ad város thj. város főispánjává kinevezni méltóztatott.

Amidőn a törvényhatóság ezen határozatát közlöm, a város közönsége nevében mély tisztelettel s meleg szeretettel üdvözölöm Főispán urat a főispáni szék elfoglalása alkalmával.

Öröm s megnyugvás tölti el ennek a városnak közönségét, hogy a mai sorsdöntő időkben olyan férfiú került a város törvényhatóságának élére, akit a város közönsége a katonai közigazgatás idejében, mint a város katonai közigazgatásának vezetőjét úgy ismert meg, mint aki igaz, őszinte, megingathatatlan harcosa annak a jobboldali gondolatnak, amely azonos a magyar nemzet egyetemes érdekeivel.

Főispán úr Nagyvár ad város katonai közigazgatásának vezetésében már tanúságot tett mélyesleges szociális ér-

zéséről, jó szívről, de erélyéről is, rátermettségéről és mindenekfelett álló puritán gondolkodásáról s igazságszeretéről.

Nagyvár ad városának a bécsi döntés után, — az új magyar életbe való bekapcsolódásakor, — Főispán volt az, aki lelkiünkbe öntötte azt a szellemet, amelyet a város tisztviselői kara magával vitt a polgári közigazgatásba is s amelynek szellemében kell hogy megtörténjenek ennek a városnak a keresztény, nemzeti eszme jegyében való átállítása.

Amikor hősi fiaink vérüket ontják értünk fennmaradásunkért, mindnyájunkat kötelez az ő hősi kiállásuk itt bent a nagy erőfeszítésre és kitartásra.

Összetartásra, megfeszített munkára, áldozatos lemondásra van szükség, hogy a magyarság, mely ezer éve áll itt a Kárpátok medencéjében, ne csak a keleti harctéren, az orosz bolsevizmus ellen állja a harcot, hanem a belső arcvonalon is, hogy méltó helyet biztosíthasson magának a vil-

lágháború közepette újra épülő Európában.

Érezzük és tudjuk, hogy az az út, amelyen Kormányzó Urunkkal az élen álljunk a belső frontot, mert tudatában vagyunk annak, hogy élet-halál küzdelmünket a végső győzelemig kell végig küzdenünk és hogy csak önkéntes közönségi áldozatvállalással építhetjük fel az új Magyarországot.

A mi hitvallásunk a munka és a becsület.

Ezen az úton haladva s ezekkel az el-

**Nehéz német harcirepülőgépek össze-
vont éjszakai támadást hajtottak
végre Portsmouth ellen**

**Az angolszások délolaszországi állásait alkonyattól késő éjszakáig támadták a nehéz harcirepülő-
k**

Berlin. (MTI.): Mint az Interinf jelenti a délolasz harctérről: Nehéz német harcirepülők hétfőn alkonyattól késő éjszakáig heves támadásokat intéztek angolszás csapatoknak Castelporthan, Apolinareban és Minturnoban lévő állásai ellen. Más német repülőgépek éjszaka ellenséges járműgyülekezéseket és táborokat bombáztak. A nagy tűzveszélyből, heves robbanásokból és a füstoszlopokból megállapítható, hogy a ledobott bombák célbataláltak. Számolni lehet azzal, hogy az ellenség a németek meglepő támadásai következtében jelentős veszteségeket szenvedett emberben és hadianyagban. A német tábori őrsök jelentése szerint a szemük előtt lezajlott támadások igen hatásosak voltak, amelyek érezhetően tehermentesítik őket.

Berlin. (MTI.): Az Interinf értesülése szerint kedde virradó éjszaka nehéz német harcirepülők összevont támadást intéztek Portsmouth ellen. Éjfél után közvetlenül dobálták le az angol kikötőváros legfontosabb célpontjaira a bombákat. A hazatért repülő jelentették, hogy a súlyos légvédelmi tűz ellenére teljesen tervszerűen hajtották végre a rajtaütést, amely jó eredménytel jár.

Berlin. (MTI.): Az Interinf jelenti, hogy kedde virradó éjszaka a brit lé-

gierők tevékenysége csak zavaró volt. Néhány gép beszállt a Rajna, valamint az északnémet partvidék fölé. A német légvédelmi-erők a berepült néhány gép közül négyet lelőttek.

**Angol lap
Kina tragédiájáról**

Amsterdam. (MTI.) A Német Távirati Iroda jelenti: „Kina tragédiája” címmel a Daily Mail a ceungkingi helyzetről ezt írja: Ceungking Kina ellátása teljesen zűrzavaros. A hadsereget a hoeszű hadjáratok és a különböző járványos betegségek is pusztítják. Majdnem semmiféle nehéz felszerelésük nincs a csapatoknak és csak egészen csekély számú harcirepülőgépük van. Ceungking Kina számára azonban nem a katonai balsikerek okozzák a legnagyobb gondot. Az ország távolról sem egységes, mert két részre szakadt, egyik a kommunisták, másik pedig a Kuomintang kormánya alatt áll.

**Hirdessen
a Magyar Lapokban**

**Kijelölték a zsidó ügyvédi
irodák részére a gondnokokat**

Nagyvár ad, május. 16. Már közöltük lapunkban, hogy a május 11-én megtartott ügyvédi kamarai választmányi ülésen törölték a kamara tagjai közül azokat az ügyvédeket, akik zsidóknak tekintendők. Már akkor jeleztük, hogy a törölt ügyvédek irodái részére ugyanazon helyen működő ügyvédgondnokokat jelöltek ki, azonban a névsor még akkor nem volt véglegesen összeállítva és nem közölhetük azt le.

Ma már módunkban áll a végleges névsort közölni, amely a következő:

Dr. Erdős Zsigmond részére Hosszu Gyula, dr. Faragó Viktor részére dr. Magyarádi Boros István, dr. Fehér Endre részére dr. Veress Gyula, dr. Földes Pál részére dr. Barza Ferenc, dr. Friedmann Zoltán részére dr. Baranyi Ödön, dr. Kálnai Andor részére dr. Sebő Mihály, Löwenstein Rezső részére dr. Basa György, dr. Pogány Etele részére dr. Koller László, dr. Turnovszky Sándor részére dr. Mayr Tihamér, dr. Zoltán Károly részére dr. Gergely Ferenc, dr. Lőrincz Sándor részére dr. Szatmári Ferenc és dr. Ney Pál részére dr. Kazán Lóránd ügyvédeket rendeltek ki

gondnokul, akik közül a két többi ügyvéd katonai és nem bizonyos, hogy megmaradnak gondnoki tiszttségükben.

Töröltek még ezenkívül 14 olyan ügyvédet, akik Szilágyosmlyén, Szatmáron, Felsővisón, Nagykárolyban, Máramaroszigeten, Nagybányán, Margittán, Szilágysechin és Zilahon működtek eddig. A részükre kirendelt gondnokok névsora a következő:

Dr. Brüll Márton részére dr. Török Zoltán, dr. Kertész Adolf részére dr. Kormán János, Illés Imre részére dr. Lenkey László, dr. Székely Menyhért részére Odovicsuk János, Werner László részére dr. Kaáli Nagy Zoltán, dr. Berényi Béla részére dr. Gurka Vilmos, dr. Farkas Jenő és dr. Farkas Endre részére Székely Gyula, dr. Friedmann Árpád részére dr. Erdődy Antal, dr. Sternberg Ernő részére Farkas E. László, dr. Tanódy Endre részére dr. Somlyai Elemér, dr. Gazda Sándor részére Szász István, dr. Wilhelm Jenő részére Szűcs Lajos és dr. Monori László részére dr. Debreci Sándor ügyvédeket rendelte ki a Kamara gondnokul.

DÉL-OLASZORSZÁGBAN

Erezhetően csökkent az angol-szászok támadó ereje az első 48 órában elszenvedett súlyos veszteségek nyomán

Harci erők nagyarányú elpazarlására kényszerítik a németek a támadókat Magyar csapatok ellenállásán meghiúsult több szovjet támadás a Kárpátok előterében

Berlin. (MTI.) A Német Távirati Iroda jelenté: A délolaszországi arcvonal nagy csatáját, amely még kezdeti szakaszában van, Hallensleben, a Német Távirati Iroda katonai tudósítója hétfői helyzetképével kapcsolatba hozza a Franciaország északi és nyugati partja felé irányuló északamerikai légi offenzívával és ezt úgy tekinti, mint az invázió nyitányát. Ezeket írja egyebek között: A britek és amerikaiak Minturno és Cassino közötti vállalkozásának célja a német hadvezetőség szemében mindenképpen világos. Ami azon a harcúton történik, nagyarányú támadás ugyan, igen nagy erővel, de alapjában véve mégis csak megtévesztés és a tulajdonképpeni brit-északamerikai szándékok elküzdésére szánt kísérlet. A szombati és vasárnapi német mozdulatokat az a szándék irányította, hogy az ellenfelet bírják rá erejének teljes kifejtésére és engedjék, hogy a tüzéség gözhengere fusson holtpontra már az előtérben. Angol-amerikai támadó vállalkozás tehát San Angelo térségében is, benyomulhatott a németek által feladott terepre, mégpedig mintegy kétféle három kilométernyi mélységben. Kétségkívül azon vannak, hogy az angol-amerikai vállalkozást felfogják, a legcélszerűbb tekintet nélkül az ellenfélnek ama fázisaira, hogy a németeket éppen ezért ezen a helyen a legerősebb erőkifejtésre kényszeríték. A cseta még csak kifejlődésben van. Az angolok és északamerikaiak folyamatosan újabb segélyeseket vetnek harcba, amelyeknek máris súlyos ember- és anyagvesztéseket okoztak.

Időközben a nettunói-anciói hídfőben és a Tirreni tengerparton megélénkült a tevékenység, nemkülönben az európai harcterek más pontjain is. A legközelebbi egy-két hét egyenahány olyan kérdésre megadja majd a felvilágosítást, amelyet a két hadviselő fél ma még nyitva hagy.

„Borzalmas volt a német tüzerek és gránátvetők tüze” — mondja egy fogságba esett amerikai őrmester

Berlin. (MTI.) Az olaszországi déli arcvonalon a nagy ember- és hadianyagbevetéssel megindított támadás eddig nem nagy sikereket hozott az angol-szászoknak. Csupán néhány helyen sikerült két-három kilométernyi területnyereséghez jutniuk, azokon a helyeken, ahol a németek előre kiépített háteó állásaikba vonultak vissza. Az angolszászok maguk is tartózkodóan ítélik meg a helyzetet brit katonai körök szerint a várható német visszavágásra való tekintettel.

A nettunói hídfőben a különböző felderítő vállalkozások eredményeiről angolszász támadó előkészületekre lehet következtetni. A német ütegek vasárnap az inváziós erők csapatmozdulatait és különösen tüzéségi mozdulatokat támadták, amelyeket az első állásokba igyekeztek szállítani. A német ütegek

legalább 5 amerikai üteget pusztítottak el. Az angolszász felderítő tevékenységét a német előőrsek rendkívül határozottan zavarták.

Berlin. (MTI.) A Német Távirati Iroda jelenté: A délolaszországi arcvonalon május 12-e óta támadó angol-amerikai csapatok már az első 48 órában olyan súlyos veszteségeket szenvedtek, hogy támadó erejük érezhetően csökkent. Roger D'Alkin ceikagói származású amerikai őrmester, aki a minturnói szakaszban fogságba került, a következőket mondta:

— Alexander tábornok megígérte, hogy a tüzéség, a harc repülők és a

páncélosok nagyfokú védelemben részesítenek majd minket. Ezredünket mégis már a harc második napján teljesen felmorzsolták. Borzalmas volt a német tüzerek és gránátvetők tüze, de újra és újra kellett rohannunk a gránátvesztésbe. A második nap estéjén 500 méternyire jutottunk előre. Zászlóaljunk fedezékébe azonban telitalálatot kapott, a parancsnok és törzse szörnyethalt, maga a zászlóalj német fogságba került és néhány ember kivételével felmorzsolódott. Csupán a mi támadó sávunkon több, mint 200 elesett amerikai katonát számoltam meg. Valamennyien a német tüzéség tüzeben estek el.

Gyengébb ellenséges előretöréseket vertek vissza a németek a Kárpátok és a Felső-Dnyeszter között

Berlinből jelentik: (MTI) A Német TI jelenti: A német elhárító erők a Kárpátok és a Felső-Dnyeszter között, valamint a Brezinától délre gyengébb ellenséges előretöréseket vertek vissza. A Kárpátok előterében Kolomeától délnyugatra és nyugatra magyar csapatok ellenállásán meghiúsult gyengébb szovjet alakulatok több támadása. A vasútvonaltól északra német és magyar erőknek sikerült a szivós szovjet ellenállással szemben kisebb állásnyereséget kikenyszeríteniük.

Berlinből jelentik: (MTI) A Főhadiszállásról jelentik a Német TI-nak: A védő főparancsnoksága közli:

A Dnyeszter alsó folyása vidéken visszavertünk több helyi jellegű támadást, amelyet az ellenség páncélosok támogatásával kísérelt meg. A keleti hadszíntér többi szakaszai közül csupán a Kárpátok és a Dnyeszter felső folyása között és a Brezinától délre elterülő szakaszon volt kisebb harci tevékenység. Fenn, északon német gyorsnaszádok a lavansari szigetek közelében elsüllyesztettek egy szovjet őrhajót.

A délolaszországi harcúton az ellenség igen nagy ember- és anyagvesztései mellett tegnap is folytatta támadásait. Elkeseredett harcok után, melyben az ellenség csupán

Cassinónál 50 páncélost veszített, a legdélibb részen csapataink visszavonultak az előre elkészített rezesállásokba. Olasz gyorsnaszádok az anziói tengerrészen elsüllyesztettek egy ellenséges korvetet. Egy német gőzös Livornótól nyugatra egy ellenséges gyorsnaszádott elsüllyesztett. — egy másikat súlyosan megrongált.

Mára virradó éjszaka egyes brit repülőgépek bombákat dobtak Köln városára. Erős német repülő kötelékek mára virradó éjszaka összpontosított támadást intéztek Bristol városa ellen.

Berlinből jelentik: (MTI) A Német TI jelenti: Értesülések szerint a szövetséges légierő május első két hetében összesen 598 repülőgépet vezetett, köztük több mint 400 négymotorost.

Németországba irányuló kivitelének teljes beszüntetésére akarja kényszeríteni Anglia Törökországot Svédországgal szemben „goromba feltépést” sürget egy amerikai lap

Istanbul. (MTI.) A Német Távirati Iroda jelenté: Az itteni sajtó feltűnő helyen közli azt az angol jelentést, amely szerint Anglia újabb nyomást fejt ki, hogy Törökország beszüntesse kivitelét Németországba. „Az angol sajtó jogosulatlanul követeli a Németországba irányuló kivitel beszüntetését” — írja a Cumhuryet a következőket írja: ez a kívánság aligha ered az angol kormánytól, ellentétben áll a tö-

rök-angol szövetséggel és a nemzetközi szabadsággal. Az angol kormány kénytelen volt elismerni Törökország jogát, hogy Németországból létfontosságú cikkeket szerezzen be és ezért az angol kormánynak nincsen joga kifogásokat emelni. Minthogy azonban a króm-kivitel különleges feltételtől függ, ezért a török kormány kizárólag az angolok kedvéért, teljes kiviteli tilalmat rendelt el, anélkül, hogy előzően esetleges csök-

kentésről vagy korlátozásról tárgyalt volna. Tévedés azonban azt hinni, hogy Törökország hozzájárul bármilyen árucikk kivitelének megszüntetéséhez. Ha Anglia most képes maga kielégíteni a török igényeket, akkor annak rendje és módja szerint újabb kereskedelmi szerződéseket kell kötnie, még pedig Törökországra gyakorolt nyomással egyértelmű egyoldalú követeléseket támasztva.

Erős gazdasági nyomás várható Svédországgal szemben

Amszterdamból jelentik: (MTI) A Német TI jelenti: Az angol híroroda a new-yorki P. M. című lap híré közli, amely felszólítja az amerikai kormányt, lépjen fel gorbomban a svédekkel szemben. Foglalja le a kormány a svéd golyóscsapágy-gyár amerikai képviseletét és tilták meg, hogy Svédország délamerikai bevotti áruval ellássa. Ha ez az ütközés a kezünkben lesz — írja a lap — akkor megriaszthatjuk a svédeket.

Amszterdamból jelentik: (MTI) A Német TI jelenti: A brit híroroda washingtoni híre szerint a Szovjet tevékenyen közreműködik az Egyesült Államok és Anglia kormányának azokban a diplomáciai törekvéseiben, amelyekkel Svédországot a Németországba irányuló golyóscsapágy-kivétel megszüntetésére akarják bírni. Megvan a lehetőség, hogy erős gazdasági megtorlással próbálják Svédországot a szövetségesek irányában eddigi állásfoglalásának megváltoztatására bírni.

Kik hivatottak a világ feletti uralomra?

Stockholmból jelentik: (MTI) A Német TI jelenti: A Times című északamerikai folyóirat jelentése szerint Patton amerikai tábornokot, Angliában mondott egyik beszéde miatt az Egyesült Államok sajtója hevesen támadta. Patton tábornok ebben a beszédeben a következőket mondotta:

— Az Egyesült Államok és Anglia rendelkezése kétségtelenül az, hogy uralkodjanak a világon. Csak később fogalmazták át nagy sietve a beszédet olyan értelemben, hogy a Szovjetuniót is felsorolták azok között az országok között, amelyek Patton tábornok szerint uralkodni fognak a világon.

Megalakult a Német-Japán Társaság Mannheim-heidelbergi fiókja

Heidelbergből jelentik: (MTI) A Német TI jelenti Osima tábornok, japán nagykövet jelenlétében ünnepélyesen megalakult a Német-Japán Társaság manheim-heidelbergi fiókja. Schmitthener állam-miniszter, a heidelbergi egyetem rektora üdvözlő beszédeben kifejtette, hogy miként Japán a nagy keletázsiai térség rendező tényezője, ugyanugy Hitler Adolf Nagy-Német Birodalma Európa rendezőjévé vált. Osima nagykövet nagy meglepéssel állapítja meg, hogy Japán és Németország között a kulturális kapcsolatok a legbensőségesebbek. A világot átalakító háború után — mondotta — egy új világrendről van szó, melyben az igazságszágnak kell uralkodnia. Minden ennek a háborúnak szerencsés kimenetelétől függ, azért azt hiszem, a legérősebben és a legtokéletesebben kell folytatni. Bizonyos, hogy az ellenség minden visszavágásával szemben Németország és Japán biztos győzelemre vezető a harcot.

Gandhi hajlandó tárgyalni a hinduk és muzulmánok megegyezéséről

Amszterdamból jelentik: (MTI) A Német TI jelenti: Mint a brit híroroda Lahoreból jelenti: Gandhi hétfőn ismét úgy nyilatkozott, hogy hajlandó tárgyalni a hinduk és a muzulmánok megegyezéséről. Az önkéntes muzulmán szervezet vezetőjének táviratára válaszolva, többek közt ezt írja:

— Ma is érvényes ez a kérdésem, amely a múlt évben a pándiai muzulmán liga elnökének küldtem és hajlandó vagyok, mihelyt ismét jobban leszek megbeszélni a hinduk és muzulmánok megegyezésének ügyét.

Az önkéntes muzulmán szervezet semmiféle kapcsolatban nincs az ugynevezett muzulmán ligával.

Megjelent a hivatalos lapban a magyar-szlovák hitelesítési egyezmény

A MTI jelenti: A magyar kormány rendelettel kihirdette a múlt év májusában aláírt magyar-szlovák hitelesítési egyezményt, amely tekintettel arra, hogy 1944. április 28-án kölcsönös megerősítő okiratokat kicseréltek, 1944. május 28-án lép életbe.

A hivatalos lap keddi száma eredeti magyar és szlovák szövegezzel közli az egyezményt. Ugyanebben a számban jelent meg a kormány rendelete a magyar-szlovák hitelesítési egyezmény végrehajtásáról, amely közlése, hogy melyek azok a legfőbb magyar illetve szlovák hatóságok, amelyek előtt kiállított okiratnak a másik szerződő állam területén való használatára nem szükséges külön hitelesítés.

418 ezer pengőt foglaltak le a kolozsvári zsidó hitközség irodájában

Kolozsvár. (MTI) A zsidók ellen alkalmazott intézkedések során a kolozsvári zsidó hitközség irodájában lefoglaltak 418.000 pengőt, melynek eredetéről a hitközség nem tudott kielégítő választ adni. A vezetők azt állítják, hogy a pénzt egyházi pótadóból gyűjtötték zsidó szociális célokra. Az ügyben ma volt a tárgyalás, amelyen megjelent Vásárhelyi László dr. polgármester és a pénznek a város részére való kiadását kérte. Fischer József zsidó egyházközségi elnök és a megjelent vezetőségi tagok azt állították, hogy pótadóban szociális célokra gyűjtöttek. A kir. ügyész álláspontja az, hogy a közel félmillió pengő a zsidók a bejelentés alól akarták kivonni, de miután még tanúk kihallgatása vált szükségesé, a tárgyalást elnapolták. A bíróság a pénznek a város részére való kiadását azonnal elrendelte.

Szolgáltatós gyógyszertárak:

V. CSOPORT:

KLEOPATRA gyógyszertár Kossuth Lajos-utca 2. (Barla Dezső) 15-15.

CSILLAG gyógyszertár, Mussolinai-tér 3. (E. Csapó Z.) 25-51.

MATYÁS KIRÁLY gyógyszertár, Szi János-u. 50. (Ajtay G. Gyula) 21-31.

SENET ANTAL gyógyszertár, Gerliczy-u. 14. (Atlasz Lajos) 13-55.

A gyógyszertárak éjjeli szolgálata szombat reggeltől a következő szombat reggelig tart.

Norvégja népe tiltakozik a Szovjet megszálló szándéka ellen

A többi északi országot is aggodalommal tölti el Moszkva újabb kívánsága

Oslóból jelentik: (MTI) A Német TI jelenti: Quesling miniszterelnök Oslóban, nagyszabású gyűlésen, a norvég nép nevében kijelentette, hogy a norvégok minden eszközzel szembeszállnak az ellen, hogy a Szovjet Norvégiát vagy az ország egy részét megszállja. Azok a norvégok, akik a volt király, a volt trónörökös vagy pedig a menekült kormány és szerveinek parancsait követik, hazaárulásba esnek.

Hangoztatta hitét a német győzelemben. Kiemelte, hogy északot egyedül a német véderő oltalmazza. Ha a Szovjet Norvégia megszállásában akar részt venni, senki sem hiszi, hogy ismét eltávozik

majd az országból. A Szovjetnek az a törekvése, hogy Norvégiát és így az Atlanti-tenger északi partjait bekébelezze, nem új jelenség.

Quesling rámutatott azután arra, hogy Anglia és az Egyesült Államok nem képesek Skandináviát megvédeni a bolsevizmustól. Erthető, hogy a Norvégia elleni szovjet szándék híre nagy figyelmet keltett a többi északi államban is. A menekült norvég kormány árulása elsősorban Finn- és Svédországot sújtaná. Norvégia szovjet megszállása halálos veszélyt jelentene egész Északra és létükben fenyegetné az északi népeket.

Washington is kellemetlenül érintette Moszkva újabb „tapintatlansága”

Berlinből jelentik: (MTI) A Német TI jelenti: A Basler Nationalzeitung a Szovjetnek abban a követelésében, hogy részt akar venni Norvégia megszállásában, annak a bizonyítékát látja, hogy Sztalin bolsevizálni akarja Európát. — Amióta híre terjedt, hogy a Szovjet tárgyalni akar a norvég menekült kormánnyal, megváltozott a megítélés a Szovjet szándékairól és ismét feltámadt a kétely, vajjon komolyan veszi-e a Szovjet a szövetségesek felé hangoztatott együvetartozást?

Genf. (MTI) Az Imérint jelenti: Washingtonból érkező értesülések szerint Moszkva belekapcsolódása Norvé-

gia esetleges megszállásának módjaitól folyó angol-amerikai tárgyalásokba. Washington politikai köréit epügy kellemetlenül érinti, mint Sztalinnak annak idején az a diplomáciai előretörése, amikor a többi szövetségesrel való előzetes érintkezés nélkül, formailag elismerte a Badoglio-kormányt és sok más, magától döntött. London és Washington a balkáni kérdésekben készségesen engedett a Szovjetunió minden kívánságának a ezért most washingtoni körökben különösen tartják, hogy Moszkva London és Washington számára fontos kérdésekben minden tapintat hiájával jár el.

Kijelölték a pestmegyei zsidók lakóhelyeit

Az átköltöztetés május 22-én kezdődik és május 30-án ér véget

Pest vármegye alispánja valamennyi járás főszolgabírájának és város polgármesterének rendeletet adott ki a zsidók lakhelyének kijelöléséről. Az alispán a vármegye területén a zsidók lakhelyét a következőképp jelölte ki:

Az abonyi járás összes községeiből a zsidók Abony községében, az alsódabaszi járás községeiből Lajosmizsénén, az aszódi járás községeiből Rákoscabán, a budapestkörnyéki járás községeiből Budafokon, a dunavetsi járás községeiből Kalocsán, a gödöllői járás községeiből Gödöllőn, Rákoscabán, Rákoskeresztúron, a gyömri járás községeiből Kiskörösnön és Kecelen, a kiskunfélegyházi járásból Kiskunmajsán, a központi járás községeiből Pestújhelyen, Pestszentlőrincen, Rákosszentmihályon, Sashalmón és Soroksáron, a kunszentmiklósi járásból Kiskörösnön, a monori járásból Monoron és Vecsésen, a nagykatán járásból Nagykátán, a ráckevei járásból Csepelen, a szentendrei járásból Békásmegyeren, a váci járásból Vácón, a csepeli szolgabírói kirendeltség körzetéből Csepelen.

Elrendelte az alispán, hogy a községekben és városokban a zsidók a községek meghatározott utcáiban lakhatnak, táborokban azonban nem helyezhetők el. A rendelet szerint a zsidók vagyontárgyaikat magukkal vihetik. A zsidók által visszahagyott ingóságokat a megüresedett lakás egy helyiségében kell

összegyűjteni, arról leltárt kell készíteni, a szobát le kell pecsételni. Az alispáni rendelet szerint a kijelölt lakóhelyre való átköltözés ideje mindenütt május 22. napjának reggel 5 órájkor kezdődik és ettől a naptól számított nyolc nap alatt végrehajtandó.

Jutalomért jelentkezhetnek, akik önkéntesen mezőgazdasági termékeket szolgáltatottak be

Nagyvárad thj. város Közellátási Ügyosztálya 2195—1944. k. é. szám alatt a következő hirdményt adta ki:

Felhívom mindazokat a gazdakönyvvél ei nem látott személyeket, akik a búzát, rozst, kétszerest, árpat, mörzsölt és csöves kukoricát, burgonyát, babot, napraforgómagot, tökmagot, hizott sertést, legalább húsz kilogramm élősúlyú béllitani való süldőt, vágómarhát, növények-marhát, vágóborjút, vágójuhót, vágóbárányt, baromfit, tehéntejet, tyúktojást és gyapjút szolgáltatottak be és „Beszolgáltatási lap”-pal vannak ellátva, hogy a 1117.2000—1943.K. M. sz. rendeletben meghatározott besolgáltatási jutalom igénylése végett folyó hó 25. napjáig jelentkezzenek a Közélelmezési Hivatal 5-a számú szobájában.

Karádi Katalint rendőri felügyelet alá helyezték

Karádi Katalint, aki egy nyomozással kapcsolatban őrizetben volt, szabadlábra helyezték. Szabadlábra helyezése után átkisérték a rendőrségre közigazgatási eljárás céljából.

A rendőrségen kihirdették előtte a rendőri felügyelet alá helyezéséről szóló végzést. Ennek értelmében Karádi lakását csak nappal hagyhatja el, közvetlen környezetén kívül senkivel nem érintkezhet, nyilvános helyeket nem látogathat, fűtővonalakon nem járhat, levelezése rendőrségi cenzurán esik át és időnként jelentkeznie kell a tőlönházban működő rendőrkapitányságon.

NMK hírek

A Nemzeti Munkaközpont nagyváradi csoportjának vezetősége közli, hogy a magántisztviselők és kereskedelmi alkalmazottak hivatalos órája szerdán délután 7 órakor van. A különböző sérelmeket és panaszokat tehát ebben az időben lehet a Munkaközpont hivatalos helyiségében előterjeszteni a ugyancsak az említett időpontban nyerhetnek felvilágosítást az érdekeltek minden olyan ügyben, amely a magántisztviselőket, illetőleg kereskedelmi alkalmazottakat a jelenlegi körülmények között érinti.

Az újságírószövetségek uniójának elnökségi ülése

Bécs, május 15. (MTI) Az újságíró szövetségek uniójának elnöksége pénteken és szombaton tartotta meg ülését Bécsben. Magyar részről a bécsi összejövetelen dr. vitéz Kolosváry-Borcsa Mihály, a sajtóügyek államtitkára, Zimmer Ferenc m. kir. kormányfőtanácsos, a MTI főszerkesztője és Lovik Károly szerkesztő jelentek meg. Rézértvett még az ülésen dr. Kocsis, a szlovák Hlinkapárt titkára, Bogdan horvát propagandafőigazgató, Beggerur norvég sajtóigazgató, valamint az európai újságíró több más bécsi vezető személyisége.

Az újságíró szövetségek uniójának elnökségi ülése alkalmából Weiss sajtófőszerkesztő és SS-főcsoportvezető fogadást adott, amelynek során beszédet mondott. Ismertette a jelenlegi háborús helyzetet és rámutatott arra, hogy a háborukat nem a hadiszerecsé forgandósága, hanem mindig a politikai állhatatosság dönti el.

Jutalomért jelentkezhetnek, akik önkéntesen mezőgazdasági termékeket szolgáltatottak be

Az igénylők jelentkezésük alkalmával kötelesek a Közélelmezési Hivatalhoz címzett besolgáltatási jutalomigénylés iránti kért benyújtani, melyhez csatolni kell a „Besolgáltatási lap”-jukat, valamint a termény vagy termék átadása alkalmával az átvevő kereskedőtől kapott vételijegyeket.

Felhívom az igényjogosultak figyelmét, hogy ez az utolsó alkalom a jutalom igénylésére, mivel a m. kir. Közellátási Hivatal a hivatkozott rendelet értelmében a később érkező igénylésekre rem folyósítja az 1943—44. ében történt önkéntes besolgáltatások után a jutalmat.

Nagyvárad, 1944. május hó 15-én.

Nagyvárad thj. város Közellátási ügyosztálya.

Mozik műsora:

APOLLO: Forgószél.
BELVÁROSI: Benedek ház.
CASINO: Szüts Mara.
KORONA: Cifranymorúság.

Rádiókészülékeket igényelhetnek a mezőgazdasági intézmények

A Magyar Távirati Iroda jelenti: A földművelésügyi miniszternek a legközelebbi jövőben előreláthatóan módjában lesz kedvezményes rádiókészüléket juttatni készpénz-fizetés ellenében rádiókészülékkel még nem rendelkező mezőgazdasági szakoktatási intézmények, gazdakörök és mezőgazdasági munkáscsoportok részére. Előreláthatóan csak villamosvilágításal működő készülékek állnak rendelkezésre, telepes készülékek csak egészen kivételes esetben. A készülékre igényt tartó intézmények és egyesületek igénylésüket távirati úton május 18-ig juttassák el a földművelésügyi minisztérium elnöki osztályához.

A légoltalmi kiürítés kormánybiztosának tájékoztató közleménye

A Magyar Távirati Iroda jelenti: A légoltalmi kiürítés kormánybiztos tájékoztatásul közli, hogy azok a kibombáztak, akik a megfelelő utirányban kiürítésvonattal nem mehetnek, mert vagy az utasok csekély száma, vagy egyéb ok miatt kiürítésvonattal nincs, menetrendszerű személyes és motorosvonatokkal személynként legfeljebb 150 kilogramm utipodgyázzal együtt, díjfizetés nélkül utazhatnak. Az ország egész területén ezt a szállítást a lakóhelyüket elhagyó kibombáztak, az illetékes hatóságon kiállított sárgaszínű lakásutalvány és a vásárlási könyv alapján, melynek utolsó oldalán levő „hatósági előjegyzések” című rovatát a lakásutalványt kiállító hatóságnak a személyek feltüntetésével a lakásutalvány kiadását igazolni kell, igényelhetik, de csak abban az esetben, ha a hatóság a lakásutalványt „kibombáztak” bélyegzővel is ellátja.

Egyre hatalmasabb tömeggé nő az Antiholsevista Ifjúsági Tábor nagyváradi szervezete

Nagyvárad Mint ismeretes, az országos mozgalommá vált antiholsevista szervezkedés Nagyvárad hazafias ifjúsága körében is kitűnő talajra talált. Még április 27-én megalakult a helyi szervezet és azóta mind többen csatlakoznak a legidősebb ifjúsági mozgalomhoz. A Nagyváradi Antiholsevista Ifjúsági Tábor élén Péter Pál, Mottl Román Gyula, Persenszky Jenő és Földi Lajos főiskolás és ipari munkás ifjakból álló vezetőség áll, mely a mozgalomhoz való csatlakozásra felhívást intézett a magyar ifjúsághoz a leventékhez.

Az Antiholsevista Tábor nagyváradi szervezetének hivatalos helyisége Széchenyi-tér 8. I. emelet van. Tag lehet minden büntetlen előéletű 18—28 éves magyar ifjú, aki a holsevizmus ellen, a népközösség erejével egy életre vállalja a harcot. Erdőkölődök a fenti cím alatt kaphatnak felvilágosítást.

A „Béke párt” bolsevista ügynökeit elfogta a rendőrség

A csepeli munkásság között terjesztették a zsidó tőkések segítségével nyomtató röpíratokat

„Béke-párt” néven szereplő bolsevista egyesülés a Kállay-rendszer alatt majdnem nyíltan folytathatta tevékenységét. Röpíratok, sőt újságja is kézről-kézre forogtak a zsidóság és a megmetyélezett, de szerencsére csekélyszámu magyar munkásság között.

Az új rendszer azonban habozás nélkül megindította a harcot a földalatti szervezkedés ellen és néhányhetes nyomozás után máris sikerült felgöngyölíteni azt a titkos kommunista szervezkedést, amely a „Béke-párt” cégére alatt igazgatta a háború, a német szövetséges ellen.

A rendőrség már régebben megállapította, hogy a „Béke-párt” finanszírozói között feltűnően sok zsidó szerepel. Az illetők jelentős pozíciót töltöttek be a gazdasági életben.

A politikai rendőrség legutóbb Csepelen fogott el egy fiatal munkást, aki a hajnali órákban igazgató tartalmú röpécédulákat szór széjjel az utcákon. Érdekes és figyelemreméltó, hogy ezt az aljas cselekményt éppen egy jóérzésű, becsületes magyar munkás leplezte le. Eszrevette a röpírat-szórást és azonnal rendőrré sietett, akinek sikerült is elfognia a zsidó

dók által megfizetett békepárti ügynökeit.

A nyomozás során megállapította a rendőrség, hogy a röpírat-szóró fiatalembert, aki elfogatásakor állíttatott, hogy a „Béke-párt” ügynökeinek sorába lépjen be. Kiderült az is vallomásaiból, hogy az egyik tánciskolában ismerkedett meg a leánnyal. Egy zsidós külsejű, természetesen álnéven szereplő férfival ismerette meg Kis Éva a fiatalembert. Ettől az embertől ötszáz darab röpécédulát tartalmazó köteget vett át Sarlós Ferenc és a munkadíjat: 200 pengőt. A röpíratok átadása az utcán történt.

Sarlós a „Béke-párt” röpírateival Csepelre ment és ott már nagyrészt el is szórta, amikor a rendőrség elfogta.

Sarlós a „Béke-párt” röpírateival kommunista ügynököt fogott el a politikai rendőrség, így többek között a zsidó Grünbaum László, a „Béke-párt” titkára is kézre került, aki Schönherz Zoltán kassai zsidó ügyvéd bolsevista szervezkedésében is részt vett.

Milyen esetben rendelnek ki vállalati vezetőt zsidók ipari vagy bányászati üzemébe

A zsidók vagyonának zár alá vételéről szóló rendelet felhatalmazása alapján az az iparügyi miniszter a pénzügyminiszterrel egyetértve rendeletben szabályozta a vállalati vezetők kiküldését és hatáskörét. A rendelt szerint vállalati vezetőt kell kiküldeni zsidó tulajdonosok olyan ipari, bányai, vagy kohóvállalatához (üzemébe, műhelyébe), amelynek működése a zsidó akadályoztatása miatt, vagy más okból szünetel, de amelynek folytatására közgazdasági, illetve honvédelmi érdekből szükség van.

A vállalat folytatása akkor szükséges, ha az: hadiüzem, vagy előkészületi intézkedésre kötelezett üzem; a bányatörvény hatálya alá tartozó bányai, vagy kohóvállalat; a kézműves jellegű iparüzés kereteit meghaladó, gyárszerű területű ipari vállalat; olyan vállalat, amelynek folytatását honvédelmi megrendelések teljesítése, a lakosság szükségleteinek kielégítése, a munkavállalók megélhetésének biztosítása, vagy más jelentős körülmény megkívánja.

A vállalati vezetőt általában az üzem vezetőállást betöltő nemzsidó alkalmazottai közül kell kirendelni. Ha ilyen nincs, más nemzsidó szakembert is lehet kirendelni. A személy kiválasztásánál lehetőleg meg kell hallgatni a kereskedelmi és iparkamara, vagy ipartestület véleményét. A vállalati vezetőt bányai- és kohóvállalathoz a bányakapitányság, egyéb vállalatokhoz Budapesten a kerületi előjáró más városokban a polgármester, kis- és nagyközségben a főszolgabíró rendel ki. A kirendelésről az iparügyi miniszternek azonnal jelentést kell tenni.

A vállalati vezető köteles leltárt készíteni a vállalat vagyonáról és megtenni a szükséges intézkedéseket a vállalat fenntartása és továbbvitelére végett.

A leltár készítéséről a pénzügyigazgatóságot, továbbá a kirendelő hatóságot értesíteni kell, hogy megbízottjukat kiküldhessek.

A vállalat tulajdonosa, illetőleg akadályoztatása esetén a vele közös háztartásban élő hozzátartozói kötelesek közreműködni a leltár készítésében. Ha ilyenek nincsenek, vagy azok is akadályozva vannak megjelenésükben, a leltár távollétükben is elkészíthető. A leltárban a vagyontárgyakat kellő részletezéssel és közönséges forgalmi értékük megjelölésével kell feltüntetni s bele kell foglalni a vállalat terheit is. A leltárt négy példányban kell elkészíteni a közreműködők aláírásával. Egy példányt a vállalat tulajdonosa, egyet-egyet a vállalati vezető és a kirendelő hatóság kap s egyet az iparügyi miniszterhez kell betherjeszteni.

A vállalati vezető javadalmazását a kirendelő hatóság állapítja meg, működésével és a vállalat teherbíróképességével arányban álló összegben.

A rendelet alkalmazása szempontjából ki a zsidó, arra nézve a zsidók vagyonának bejelentéséről és zár alá vételéről szóló 1600—1944. ME sz. rendelet 14. §-ának 1. bekezdésében foglalt rendelkezések az irányadók. A mentesített zsidók ugynevezett szűkebb körére (1730—1944. ME sz. rendelet 4. §.) nem terjed ki a rendelet. A rendelkezéseket alkalmazni kell azonban olyan közkereseti, betéti, és korlátolt felelősségű társaságra, amelynek legalább egy tagja (betéti társaságnál akár kültagja) zsidó.

A rendelet a vasárnapi hivatalos lapban jelent meg és kihirdetésével hatályba lépett.

Hirek a törvényszékekről

EGYÉVI BÖRTÖNRE ÍTELTEK AZ ERMIHÁLYFALVI LEZART ZSIDÓ LAKAS BETÖRŐJÉT

Nagyvárad, május 16. Szombaton az ermihályfalvi csendőrök tettenérték Márton Lajos cipészegédét, aki Lux Herman ermihályfalvi zsidó lezart lakásából nagyobb mennyiségű ruhaneműt akart elhozni. Letartóztatása után Márton Lajos elmondta, hogy a kerítés tetejére mászva, lefeszítette a padlásbejárat deszkáit s a tűzfalon és a padláson át leerszkedett a konyhába, ahonnan már könnyűszerrel jutott a szobában levő ruhásszekrényekig. Onnan 200 pengőt meghaladó, de 4000 pengőt meg nem haladó értékű ruhaneműket akart éppen a lakásból kivinni, amikor tettenérték.

Május 14-én Nagyváradra szállították és ma délelőtt már tárgyalta is a törvényszék Márton Lajos ügyét. A főtárgyalás során Márton azzal védekezett, hogy részeg volt és nem tudta, mit csinál. Védekezését saját maga döntötte meg azonban akkor, amikor úgy vallott, hogy a kerítésről jutott be a tűzfalon át a padlásra, ugyanis egy olyan részeg, aki nem tudja mit tesz, nem tud ilyen akrobatamutatványokkal betörni.

A törvényszék megállapította bűnösségét és jogerős ítélettel 1 évi börtönbüntetéssel sújtotta a betörőt.

A SZILVESZTERI „UGRATÁS” VÉGE

Nagyvárad, május 16. 1943. Szilveszterén Szilágyi Gábor bihari gazda háznál együtt ültek már az ismerősök, amikor Gygyorosi Árpád MÁV alkalmazott a ház előtt ment hazafelé. Haragos viszonyban volt Szilágyiékkel, ezért gondolta, egy kicsit megugratja őket új év előestéjén és nagy káromkodások közepette elkezdte tördelni a kerítés léceit.

A zajra a házbeliek kijöttek, mire Szilágyi Gábor fogott egy letört léce és kérdőre vonta Gygyorosit. Gygyorosinál valami ócskafazékféle volt, amelyet többször rápróbált Szilágyi fejére. A kölcsönös kérdőrevonásoknak és próbálgatásoknak végül is az lett az eredménye, hogy Gygyorosi biciskával megszurta Szilágyit.

A nagyváradi törvényszék ma délelőtt Gygyorosit egyhónapi fogházra, Szilágyit pedig 100 pengő pénzbüntetésre ítélte. A pénzbüntetés végrehajtását felfüggesztették. Az ítélet jogerős.

Ujabb elrejtett zsidó értékeket találtak a detektívek

Nagyvárad, május 16. A zsidók által elrejtett értékek felkutatása állandó munkát ad a hatóságoknak. Hir szerint több millió pengő értékű ékszer, arany és egyéb drágaságok kerültek a nyomozó hatóságok birtokába.

Tegnap délelőtt a Ribbentrop-utca 82. szám alatt levő ház fűskamrájában a nyomozó detektívek ásást végeztek és sikerült egy bődön zsirt, továbbá egy vaskazettát fellelni, amelyben nagyjából ékszerek és 20.000 pengő készpénz volt elrejtve. A talált drágaságok Márton Adolf gettóba telepített zsidó tulajdonát képezték.

A nyomozást folytatják.

Szent László nyomda rt.

Szilágyi Dezső-u. 5.
Mindenféle nyomtatványokat izlésesen készítenek.

H I R E K

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
NAGYVÁRAD,
 SZILÁGYI DEZSŐ-UTCA 5 SZÁM.
 Telefon: 12-27.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK: 1 óra 4.30 P.
 3 óra 12.40 P.
 Postatakarékpénztári csekk számlánk
 száma: 72.301.
 Kéziratokat nem adunk vissza.

A NŐI ÖNKÉNTES HONVÉDELMI MUNKASZERVEZET FELHÍVÁSA

Az önkéntes munkaszolgálatra való jelentkezést szombaton, folyó hó 20-ikán lezárják. A később jelentkezőknek egyéni kivánságait figyelembe nem vehetjük. Hivatalos órák minden nap 4-7-ig. Rákóczi út 13. Széchenyi épület.

Föl kell jelenteni a sárga csillagot nem viselő, de arra kötelezett zsidókat. A Magyar Távirati Iroda jelentése szerint a m. kir. belügyminisztérium felhívja a közönség figyelmét, hogy mindazokat a zsidó személyeket, akikről tudják, hogy a megkülönböztető jel viselésére kötelezettek, azt azonban nem viselik, az illetékes rendőrhatalóságnál ellenük tegyenek feljelentést.

PARLAMENTI BLOKKBA TÖMÖRÜLNEK A MAGYAR ORSZÁGGYŰLÉS NEMET NEMZETI SZOCIALISTA TAGJAI. Basch Ferenc dr., a magyarországi német népcsoport vezére úgy határozott, hogy a magyarországi német népcsoport országgyűlési képviselői ezentúl tevékenységüket a nemzetiszocialista német országgyűlési tagok blokkjában folytassák. A blokknak ezidőszereint hét képviselőházi és négy felsőházi tagja van. A képviselőház tagjai: Hamm Ferenc, Brandt Jakab dr., Heinzl Ede, Schönborn József, Spreisel József, Mühl Henrik és Tischler József dr. A felsőház tagjai: Molitoriz Károly dr., Reesely Ottmár, Szegedi Erik és Welker Keresztély. A magyarországi német népcsoport vezére Hamm Ferenc képviselőt nevezte ki a blokk vezetőjévé. Egyébként a magyarországi német népcsoportnak a magyar országgyűlésbe beküldött tagjai, mint köztudomású, eddig is a nemzetiszocialista álláspontot képviselték a felsőházban csakúgy, mint a képviselőházban.

Orvoskamari tagok figyelmébe. A Nagyvárad Orvosi Kamarának folyó hó 17-én, szerdán tartandó rendkívüli közgyűlése, amely már a megjelenő tagok számára tekintet nélkül határozatképes lesz, nem délután 5 órakor, hanem délután 7 órakor lesz megtartva a Bába-képző Intézet előadótermében.

„A francia köztársaság ideiglenes kormánya”. Amszterdamból jelentik: (MTI) A Német TI jelenti: Algiréből jelenti a brit híriroda, hogy a francia tanácsadó ülés hétfőn hozzájárult a szakadárbizottság indítványához, amelynek értelmében a bizottság a francia köztársaság ideiglenes kormánya nevet akarja viselni.

Ez a második arcvonal? Stockholmból jelentik: (MTI) A Német TI jelenti: Mint a Time című északamerikai folyóirat Moszkvából jelenti, ott május 1-én nem szovjet, hanem északamerikai katonai ünnepség zajlott le. Pontban déli 12 órakor északamerikai katonai és haditengerészeti misszió 40 tagja megjelent az amerikai nagykövetség kapuja előtt és néhányszor teljes díszben megkerülte a háztömböt. Úgy járkáltak fel és alá — jegyzi meg a lap — mint a bírák. A sajtóságos ünnepélyt filmre is vették. Egy suhanc megkérdezte: „Ez a második arcvonal?”

A zsidókérdés rendezését közvetlenül a miniszterelnökség alá helyezték Romániában. A munkaügyi államtitkárság keretébe tartozó eddigi zsidóügyi bizottság hatáskörét és feladatait a helyettes miniszterelnök alá helyezték új bizottságra ruházták át, amelynek megjelölése ugyan-csak „A zsidókérdés főbizottsága”. A zsidókérdés rendezését ezzel közvetlenül a miniszterelnökség alá helyezték.

További utasszállító vonatok szünek meg Angliában. Amszterdamból jelentik: (MTI) A Német TI jelenti: A brit híriroda szíri az angol vasutak végrehajtóbizottsága közli, hogy a nyáron még több utasszállító vonat szünik meg minden előzetes bejelentés nélkül.

Zsidóbirtokok lefoglalása Olaszországban. Milánóból jelentik: (MTI) A Német TI jelenti: Illetékes helyről közlik, hogy az állam javára több mint 700 — eddig zsidó kézben lévő — 29.000 hektárnyi zsidó birtokot foglaltak le.

Félicxfürdő igazgatósága

közli, hogy a telepen minden fajta fürdő (tükörfürdő, kádfürdő, iszappakolás, szabaduszoda, és napozó) üzemben van és a közönség rendelkezésére áll.

IGAZGATÓSÁG

Elsüllyedt kanadai hajó. Lisszabonból jelentik: (MTI) Az angol hírszolgálat jelentése szerint Ottavában hivatalosan közölték, hogy a Valfield nevű fregatt-hajó, amely az Atlanti-óceán északi vizsein teljesített biztosító szolgálatot, elsüllyedt. Öt ember meghalt, 121 eltűnt és 38 ember életben maradt. Az elsüllyesztett hajó a múlt év decemberében készült, a hajó torpedózás következtében süllyedt el.

A bombakárosultakért

Eddig befolyt adományok: 26.947.38
 Hotya Károly és családja ifj.
 Tarsay András hősi halála alkalmából koszorúmegváltásként 20.—
 Özv. Domokos Lázslóné 50.—
 Összesen: P 27.017.38

Hatósági árak a piacon

Gyümölcsfélék: (Gyenge felhozatal) 1 kg alma 3.10—5—9, 1 kg dió héjas 6—7, bél 25—28.

Zöldségfélék: (Közepes felhozatal) 1 kg burgonya 0.28—0.33, 1 kg szárazbab 0.96—1.18, 1 kg répa 0.50, 1 kg borsó 1, 1 kg hagyma 0.20—0.24, 1 kg cékla 1—1.20, 1 db fejessaláta 0.30—0.60, 1 kg sóska 0.80—1.20, 1 kg petrózselvény 0.60, 1 db új kalarábé 0.80—1.20, 1 db zeller 0.20—0.40, - csomó zöld hagyma 0.6—0.10, 1 csomó piros retek 0.50—0.80, 1 kg spenót 0.80—1, 1 db torma 0.10—0.30.

Élőállatok: (Közepes felhozatal) 1 db szarvasmarha kg-ja 2.20, 1 db fejős tehén 1100—2400, 1 db szopós borjú kg-ja 2.10, 1 db kismalac 25—90, 1 db igásló 400—2400, 1 db parádés ló 2400—3400.

Tejtermékek: (Gyenge felhozatal) 1 liter tej 0.52, 1 kg vaj 10—20, 1 kg iúhtúró 5.80, 1 kg tehéntúró 1.26, 1 kg tejfel 2.20, 1 kg sajt 4.20.

Kenyér 1 kg egységes 0.58.

Szárnyasok: (Gyenge felhozatal) 1 pár I. o. csirke kg-ja 5, tyúk kg-ja 4.40, sovány liba 4.80, kis liba 4—5, pulyka kg 4.80, kis kacsa 3—4, sovány ruca 4.70, tojás 0.24, kg-ja 4.90.

Húsarak: 1 kg marhahús 5.10, 1 kg disznóhús 5, 1 kg növendékmarha 5.10, 1 kg jühhús 4.90, 1 kg bárányhús 5.10, 1 kg bivalyhús 4.70, 1 kg zsiradék 5.60.

Haltélek: (Gyenge felhozatal) 1 kg súlyú ponty 8—10, 1 kg-on felül harcsa 18—20.

R Á D I Ó

SZERDA, MÁJUS 17.
 Budapest I.

8.35 A rádiózenekar műsorából.
 10.10 Hanglemek.
 11.10 Schubert- és Schumann-dalok.
 11.30 Munkásfelóra.
 12.05 Melles Béla-zenekar.
 13.30 Honvédeink üzennek. A Vöröskereszt bajtársi rádiószolgálat.
 14.00 Folyamérők fuvószeneke.
 14.50 Beszkárt-zenekar.
 15.55 Népszerű filmkadémia.
 16.15 Muzsikáló zenei lexikon.
 17.00 P. Ambrus Máté ferencrendi szerzetes előadása.
 17.20 Magyar zeneszerzők felőrája.
 17.50 Honvédek műsora.
 18.40 Világpolitikai kérdések — vélemények.
 19.00 Doigozó magyarok.
 19.10 Walter Gieseking zongorahangversenye.
 20.00 Erdélyi József-antológia.
 20.20 Operettmuzsika.
 21.00 A Pécsi Öregdiákok vidám estje.
 21.25 Csárdások.
 22.20 Szórakoztató zene.
 23.20 Hangszerek — hangulatók.

Szabó János képviselő munkáskérdésekben tárgyal Budapesten a kormány tagjaival

(Nagyvárad.) Szabó János országgyűlési képviselő vasárnap éjszaka Budapestre utazott, hogy ott különböző munkáskérdésekben közbenjárjon az illetékeseknél. Értesülésünk szerint Szabó János vitéz Marton Bélával, a Nemzeti Munkaközpont országos elnökével együtt hétfőn délelőtt Sztójay Döme miniszterelnöknel tiszeltget, akinél beszámolt a jelenleg időszerű munkáskérdésekről és a miniszterelnök hathatós támogatását

kérte. Hétfőn délután Szabó János és vitéz Marton Béla Rácz Jenő miniszterelnökhelyettes keresték fel kedden délelőtt pedig, terv szerint, Kunder Antal ipariügyi miniszterhez látogatnak el, hogy a munkabérek és a zsidó üzletek átállításával kapcsolatos kérdéseket előterjessék és közbenjárjanak a munkások kérelmeinek teljesítése érdekében.

SZINHÁZ

Kitűnően sikerült a német-magyar hangversenyt

Szinvalonalas német-magyar hangversenyben gyönyörködhetett tegnap este a Szigligeti Színház közönsége. A hangversenyt a Waffen SS 50-tagú zenekarának nyitánya vezette be Willi Böhm főorhamvezető irányításával, majd Antal Erzsébet, a Szigligeti Színház művésznője énekelt két operajárat nagy siker mellett. A zenekar újabb szereplése és dr. Mandell SS Oscha baritonénekes énekszámát — amelyet Belikov Borisz né ki sért zongorán — Lányi Edit táncossal egybekötött énekszám, Berta András és Benkő György bravuros táncoktatója, egy sikerült magyar tánc, majd a táncszámokat megkoronázóan Jurik Julesi és Lendvay akrobatikus mozzanatokkal élenkített tangója következett. Szünet

után ismét a Waffen SS zenekara nyitotta meg a műsort, majd Czéh Gitta énekelt közvetlen kedvességgel egy hangulatos német dalt. Balogh Julia kórus kíséret mellett előadott jólsikerült énekszámát, a népes zenekar ismételt szereplése, Antal Erzsébet színművésznő újabb, talán még az előbbieknél is hatásosabb énekszámát és Szőgi Arany-Szabó Ernő megismételtetett humoros táncoktatója tették a gazdag műsort még változatosabbá. A szűfolt nézőtér előtt lezajlott hangverseny a német katonazenekar indulójának hangjai mellett ért véget.

Az előadás hőlgyszereplőinek a rendezőség ezuttal is izléses virágcsokorral kedveskedett.

A színházi iroda közleménye:

Szerdán 6 órakor Egy nap a világ kerül színi Lovasi Klári, Bakay Lajos és Szabó Ernő felléptével a főszerepekben filléres helyárrakkal.

Csütörtök délután 3 órakor: Oleso helyárrakkal a legnagyobb operett siker az Egy boldog pesti nyár kerül színi.

Eladó lányok, a legkacagtatóbb operett-újdomság csütörtök este 6 órakor van műsoron a bemutatkozó előadás pompás szereposztásában.

Zsákbamaczka nagyszerű operett-bemutató előadása pénteken este 6 órakor lesz bemutatkozó bérletben. A bérleti előadása szombaton este 6

órákor lesz. Vasárnap este 6 órakor bérletszünetben magy a Zsákbamaczka. Csupa vidám hangulat, jókedv és kacagás. Hangulatos muzsika.

MŰSOR:

Szerdán 6 órakor: Egy nap a világ.
 Csütörtök d. u. 3 órakor: Egy boldog pesti nyár.

Csütörtök este 6 órakor: Eladó lányok.

Pénteken 6 órakor: Zsákbamaczka bemutatkozó bérlet.
 Szombat este 6 órakor: Zsákbamaczka A-bérlet.

**A város
egykelti némmangalma**

Születések: Papp Imre földműves fia Imre, Weisz Imre kereskedősegéd leánya Anna, dr. Bardocz Jenő m. kir. százados hadbíró fia Géza, Ábrán József m. kir. h. őrmester leánya Margit, Földesi István napszámos fia Gyula, dr. Szabó Zoltán garázstulajdonos leánya Katalin, Kalmár Lajos szabósegéd leánya Anna, Pokluda Gusztáv artista leánya Zita, Tóth Sándor napszámos leánya Ilona, Béles Károly lakatossegéd leánya Ilona, Csontos József napszámos leánya Ilona, Körösi László üzemvezető leánya Zsuzsanna, Morász Sándor lakatossegéd leánya Magdolna, Gavris Mihály cipésmester fia Mihály, Major Imre kályhás és fazekas mester leánya Katalin, Molnár Béla gépészmérnök leánya Mária, Mezey Sándor kereskedő leánya Mária, dr. Várady Sándor orvos fia Sándor, Bács József napszámos fia Sándor, Czup Imre földműves fia Karoly, Tepfenhárt János csizmadia segéd leánya Mária, Pál Gyula postaltiszt leánya Irma, Koroknai József esendőtörzsmester fia József, Nagy Ferenc Máv. fékező leánya Rozália, Gyuró Gábor napszámos leánya Katalin, Fóris József gumivulkanizáló segéd leánya Klári, Debreczeni János elme-kórházi ápoló fia István, Horváth István kovácsmester leánya Ilona, Nagy Sándor napszámos leánya Irén, Görgényi Gáspár asztalos mester leánya Erzsébet, Sasvári János honvéd őrmester fia János, Palotai Jakab vilamos kalauz fia Jakab.

Házasság: Tiszai Jenő banktisztviselő és Dajka Matild, Moskovits Dezső terménykereskedő segéd és Blum Zsuzsanna, dr. Erdős Zoltán orvos és Weisz Anna, dr. Bálint Sándor orvos és Fogel Ilona, dr. Suhajda Zoltán keresk. és iparkamarai segédfogalmazó, Kmezei András szky. és őrmester és Társi Ilona, Klein László litografus és Rotschild Mirjam, Weisz Endre sepréskereskedő és Steiner Éva, Oláh Sándor m. kir. rendőrségi érettségiző gyakornok és Balog Mária, Ernáth József rádió és villanyszerelő és Korai Borbála, Österreicher Sándor magánújságíró és Kepes Zsuzsanna, Gál Lajos m. kir. pénzügyügyi főjegyző és Oláh Irén, Markovits László férfiszabó segéd és Hegedűs Margit, Vaska István m. kir. rendőr és M. Balog Erzsébet, Pósa József gyár munkás és Tomai Etelka.

Halálozások: Özv. Oszlányi Sándorné szül. Györi Ágnes 75 éves, Fodor Márton 87 éves, özv. Szöllösi Lajosné Laczkó Katalin 72 éves, Csontos Ilona 5 éves, Michelstatter Vilmos 74 éves, özv. Fazekas Sándorné Papp Jolán 35 éves, Pelle Mária 55 éves, Molnár Lajos 45 éves, Bodor Károlyné Antal Mária 19 éves, Lupa Ferenc 46 éves, Reichard Dezső 71 éves, Reichard Dezsőné 70 éves, Erdélyi Klári 20 éves, Wesseliényi Gyula 54 éves, Ackersmann Sámuelné Surányi Aranka 59 éves, Tóth István 76 éves, Király András 22 éves, Teskula Miklósné Bika Mária 41 éves, Halmi Lajos 73 éves, dr. Nádai Sámuel 67 éves, özv. Mandel Mórné Wiener Mária 80 éves, Béles Lajos 59 éves, Tuka János 90 éves, Okolicsányi Zoltán 60 éves, Kertmezi János 55 éves, Gipsz Sándor 63 éves

Jakab Lajos 56 éves, Wiener Emil, Ferenczi Márton 84 éves, özv. Hoba Sándorné Zakar Julianna 79 éves, Bittó Lajosné Nagy Rozália 61 éves, Domsora Virág 20 éves, Katona Lajos 43 éves, Pál Irma 2 napos, Füstös Imre 80 éves, Geberán Sándor 30 éves, Oláh József 65 éves, Zsenke János 61 éves, Siroky Gyuláné Mucseán Erzsébet 43 éves, Berger Miksa 60 éves, Nagy Irén 24 éves, Pánti Jánosné Citty Katalin 88 éves, Bakter Péter 80 éves, Domján Lajosné Tamás Ilona 49 éves, Weizsmann Tibor 23 éves, Koszta Jánosné Bogdán Anna 39 éves, Brindás János 79 éves, özv. Fekete Lajosné Weisz Amália 61 éves.

NEMA JEANNE D'ARC UNNEPSEGEK FRANCIAORSZAGBAN

Jeanne D'Arc ünnepét az Franciaország valamennyi városában és községében a legnagyobb csendben ütik meg. Beszédet nem hangzottak el. A néma ünnepségekkel az angolok az egy terror ellen akartak tiltakozni. Pétaín tábornagy az ünnepség alkalmából ellátogatott Rouen városába, ahol Jeanne d'Arcot annakidején kivégezték. Rouenben éppen az utóbbi napokban pusztították el az angolok bombák a városházát és a székesegyházat. Pétaín tábornagy bejárta a romokban fekvő óvárost azon a helyen, ahol egykor Jeanne d'Arc máglyája állott, fehér és kék virágokból font koszorút tett le.

SPORT

Nagy eseménye lesz Nagyváradnak a magyar-német mérkőzés

Európai híru német játékosok is szerepelnek

(Nagyvárada.) Mint már előzetes híradásunkban jelentettük, május 18-án, áldozócsütörtökön nagyszabású sportesemények színhelye lesz az Erzsébet-ligeti pálya. A honvéd és német helyőrség parancsnokságok közös rendezésben atlétikai és labdarugó mérkőzésen mutatják be a szövetséges erők sportképességeit. A viadal igen nagyméretűnek ígérkezik. A parancsnokságok már helyszíni szemlét is tartottak a sporttelepen, hogy a nézőtér feldíszítését és a közönség kényelmes elhelyezését az illetékes szervekkel megbeszélje. A honvédség részéről vitéz Zankó Géza százados helyőrségi sporttiszt irányítja az előkészületeket nagy hozzáértéssel és agilitással, német részről Christophersen sporttiszt szervezi a versenyt.

A részletes műsort hatalmas plakátok hirdetik már, de rádióautókkal is bejárják a várost, hogy hangszóró útján is tájékoztassák a közönséget az izgalmasnak ígérkező sporteseményről.

Pünkösdi első napjára halasztották a színészek és újságírók mérkőzését

(Nagyvárada.) A vasárnapi esőzés miatt elmaradt Színész-Ujságíró labdarugó mérkőzés új időpontjának kitűzése ismét változást szenvedett. — Először úgy határozott a rendezőség, hogy áldozócsütörtökön délelőtt honnyolítja le a nagyszabású sporteseményt. Itt azonban nehézségek merültek fel, mert a csütörtök délutánra kitűzött katonai sportdelután előkészületei már délelőtt megkezdődnek s a nézőtér díszítésével és a mű-

Mint ismeretes, a sportdelután egyik főszáma lesz a helyőrség Magyar-Német válogatott labdarugó csapatok mérkőzése. A magyar honvédcsapat összeállítása felől érdeklődünk vitéz Zankó Géza századostól és a következő felvilágosítást kaptuk:

— Nagyváradi sportszerető közönsége meglepetéssel fogja majd tapasztalni, hogy milyen magasnívójú futbalmérkőzésnek lehet majd szemtanúja áldozócsütörtökön délután. A német csapat összeállítását még nem hozták nyilvánosságra, de amint hírlik európai nevű játékosok is fognak benne szerepelni. A honvéd csapatot már összeállítottam. Van közöttük több, már helyből jól ismert fiú, de igen jóképességű a csapat többi tagja is. Az összeállítás így fest:

Tóth honv., Horváth örv., Ónody karp. honv., Hansel örv., Szalay tiz. Molnár honv., Barátky honv., Papp S. honv., Záhorszky zls., Fuchs honv., Papp K. honv.

Megbeszélést folytatott a Szent László sportév rendezőbizottsága

Tegnap délután vitéz dr. Moldoványi István elnökletével gyűlést tartott a Nagyváradon június 11-én sorakerülő országos atlétikai verseny rendezőbizottsága. Az összejövetelen megjelentek az egyesületek képviselői, de ott láttuk vitéz Zankó Géza századost, a hv. helyőrség sporttisztját és Pleninger József századost, a hadapródiškola testnevelő tanárát is. A bizottság részletesen foglalkozott a nagyszabású országos verseny lebonyolításának kérdésével s a megbeszélés fő célja az volt, hogy legapróbb

részletekig kidolgozott terv alapján bonyolítsák le a Szent László sportév egyik legjelentősebb erőpróbját.

Győzött a NAC utánpótlás Békésen NAC II—BISE 5:1 (3:0)

Játékvezető Hazay. Végig nagy fölényben játszott a zöldfehér utánpótlás. Bodó 2, Bárdosi, Szecsei és Bodnár egy-egy gólt lőttek.

APROHIRDETÉSEK

Állás-vétele

Boros hordókat megvételre kerestünk, Cimet a kiadoba kérünk. 963
Használt téglát megvételre keresünk. Cim a kiadoban. 962
7-8 éves fiu részére fehér Bocskay-öltöny eladó. Gerliczy-u. 14. II. e. 4
3 + 2 m. méretk használt vízmentes ponyvát megvételre keresünk. Ajánlatot ár megjelöléssel kérünk a kiadoba leadni. 11
Eladó rádió. Békebeli anyagu és kiállítású másfél évig használt 3 + 1 csöves Standard super gép. Megtekinthető május 19-én és 20-án déli 1 órától délután 4 óráig, Lukács György-u. 48. alatt. 8

Különféle

Fertőtlenítést, poloska, mely és mindennemű ferték irtását; 38 évi gyakorlattal vállalja, Varga, Danko Pista-utca 6. Telefon 27-56. 913
Kerékpárok újak és javítások. Jakab műszerésznel, Kossuth-u. 5. Telefon 23-70 472

Menyasszony és koszorúleány művirág fejdzsek és kézi csokrok. Ezüst- és aranylakodalmakra csokrok és kosarak olcsón, szép kivitelben megrendelhetők. Ruhákra virágok raktáron, azok kívül hozott anyagokból is olcsón készülnek. Karácsonyi püspök-u. 52. (Erzsébetligeti sportpályánál.)
Szőlő és gyümölcsfa permetezőszerek Rimanóczy-u. pincében beszerezhetők. 2

Állást keres

Gyakorlott, kézzelkötőnöt keresek. Kötők, horgolók, ócska szwettereket szepen javítok, átalakítok gyermekmackónak, ruháskáknak is. Harisnyataipálás, szemeszés, Bodáné kézimunkaüzlete, Kossuth-utca 18. 994

Posztív-negatív retusórt (-nöt), csakis elsőrangú munkást azonnalra fölveszek. Major György, Rákóczi-út 13. 977
Órák könyvvéltő alkalmazk Erdélyi Sándor, Concordia temetkezési vállalat 6
Mindeneszt, ki főséhez is ért, azonnallra felveszek. Berkovits F.-u. 17. 3
Oláh Ferenc férfiszabó kézimunkást el tanult fölvesz. Sztaroveszky-utca 14. 1
Konyha munkára felveszek női alkalmazottat. Jelentkezés az 559 Hadikórház parancsnokságánál folyó hó 20-ig 11-12 óra között. 9
Gyors- és gépirónót és tisztviselőt keresünk állandó alkalmazásra. Csak gyakorlott munkaerők kézzel írott ajánlatát kérjük, fizetési igényvel. Futura kiadóság, Nagyvárada, 150. postafiók. 7

Állást keres

Sofőri állást keresek, gyakorlattal, személy vagy teherautóhoz. Kardos Sándor, Köröskisjenő. 993
Tisztviselőnő többévi irodai gyakorlattal, kezdő gépirással, állást keres. Cimet a kiadoba kér. 937
Szőlőmunkához értő szakember 4-5 hold szőlőnek nyári megmunkálását vállalná. Cim a kiadoban. 5

Oktatás

Német nyelvet tanít urinő, ebéd koszt ellenében. Piros Béláné, Sztaroveszky-út 12. szám 931
Orvosi asszisztensnő 3 évi gyakorlattal állást keres. Cimet a kiadoba kérek. 991

Elveszett

Elveszett Szalay Tibor névre kállított katonai pótlap. Becsületet megalátó adta le a Magyar Lapok kiadóhivatalában. 10

KIADÓTULAJDONOS: SZENT LÁSZLÓ-NYOMDA R. E.

A szerkesztésért felel: ...
Dr. Paál Árpád ...
Dr. Virág Jeromos ...

Készült a Szent László-nyomda r. t. körforgógépén, Nagyvárada, Szilágyi ...